

Sisend metssigade peibutussöötiskoha rajamisele

On esitatud taotlus metssigade peibutussöötiskoha rajamiseks Haapsalu linnas Puise külas katastriüksusel 67405:001:0016 koordinaatidel x 6517120,87 ja y 470340,20. Või alternatiivina katastriüksusel 67405:001:0258 koordinaatidel x 6517029,30 ja y 470370,20. Põhjendusena on toodud, et sigade aafrika katk levib kiiresti ja metssigade küttimine on ainuke tõhus meede selle ohjeldamiseks.

Mõlemad nimetatud katastriüksused asuvad Matsalu rahvusparki Matsalu piiranguvööndis, kus kehtib looduskaitseaduse ja Vabariigi Valitsuse 17.03.2023 määrusega nr 34 „Matsalu rahvusparki kaitse-eeskiri“ kehtestatud kaitsekord.

Matsalu rahvusparki eesmärk kaitsta Matsalu lahe ja roostiku ning neid ümbritsevate niitude ja metsade ning saarerikka Väinamere bioloogilist mitmekesisust, maastikuilmet, kaitsealuseid liike, rahvusvahelise tähtsusega veelindude rändepeatuspaiku, vee- ja rannikulinnustiku pesitsus-, sulgimis- ja toitumisalasid, Lääne-Eestile iseloomulikke külamaastikke ja kultuuripärandit, sealhulgas rahvakultuuri, taluarhitektuuri ja asustusstruktuuri, tagades nende säilimise, taastamise, uurimise, tutvustamise ja arengule kaasaaitamise.

Matsalu piiranguvööndi kaitse-eesmärk on elustiku mitmekesisuse ja kaitsealuste liikide kaitse; maa kasutamisest mõjutatud traditsioonilise maastikuilme, sealhulgas maastikus mosaiikseltsel paiknevate poollooduslike koosluste, puistute ja märgalade säilitamine ning taastamine; miljööväärtusliku kultuuripärandi, sealhulgas taluarhitektuuri, traditsioonilise asustusstruktuuri ja rahvakultuuri ning ajaloolis-kultuuriliste objektide kaitse ja säilitamine¹.

Kaitse-eeskirja § 18 lõike 6 punkti 1 kohaselt on piiranguvööndites jahipidamine lubatud vöörliikidele, metsseale ja väikeulukitele 1. septembrist veebruari lõpuni. Muul ajavahemikul ja jahipidamine teistele ulukitele on lubatud kaitseala valitseja (Keskkonnaameti) nõusolekul kaitse-eesmärgi saavutamiseks, inimese elule või tervisele tekkiva ohu vältimiseks, uluki tekitatud kahjustuse vältimiseks ning uluki kaudu leviva haiguse tõkestamiseks.

Looduskaitseaduse § 14 lg 1 punkti 10 ja kaitse-eeskirja § 6 punkti 1 kohaselt on kaitseala valitseja nõusolekuta kaitsealal keelatud jahilulkeid lisaööta (sh ulukite peibutussöötmise).

Peibutussöötmise on tahtlikult metssigadele neid ligimeelitava sööda või toidu panemisega muuta nende käitumist eesmärgiga meelitada neid teatud kohtadesse nende küttimiseks või lõksu püüdmiseks.

Käesoleva otsuse tegemisel lähtub Keskkonnaamet muu hulgas Põllumajandus- ja Toiduameti 15.04.2024 otsusest nr 1.2-17/138, mille kohaselt on erandina lubatud peibutussöötmise järgmistel tingimustel:

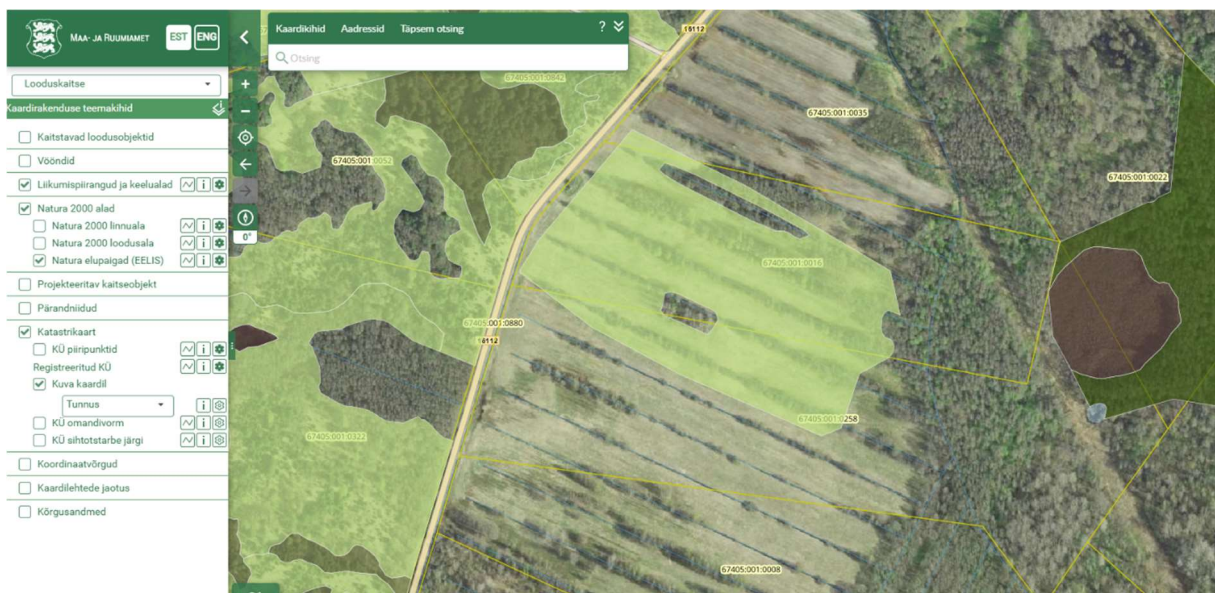
1. söödaautomaadis tohib olla kuni 100 kg ning metssigade peibutuseks kasutatavas peibutussöötiskohas maas kuni 5 kg lisaööta;
2. isevoolse söödaautomaadi korral ei tohi ööpäevas väljastatav kogus ületada 5 kg;
3. ühes peibutussöötiskohas võib kalendrikuu jooksul peibutamiseks kasutada kuni 100 kg lisaööta;
4. peibutussöötiskohtade kaugus teineteisest peab olema vähemalt 1 km ning kõrgistme olemasolul ei tohi peibutussööt olla kaugemal kui 150 m kõrgistmest;

¹ Kaitse-eeskiri § 17 lg 1

- 1000 ha jahimaa kohta on lubatud kuni üks peibutussöötiskoht;
- metssigade peibutussöötmine lubatud vaid Keskkonnaametis registreeritud peibutussöötiskohas.

Arvestades Matsalu rahvuspargis esinevate haruldaste ja ohustatud liikide populatsioonide, elupaikade ja looduslike koosluste säilitamise vajadust, on rahvuspargi valitsejal kohustus reguleerida vajadusel ulukite lisa söötmist (sh ulukite peibutussöötmist). Looduskaitsele väärtuslikumad elupaigatüübid ning liikide elupaigad ja kasvukohad on Matsalu rahvuspargis määratud sihtkaitsevööndisse, samas võib olulisi loodusväärtusi esineda ka piiranguvööndis.

Nii katastriüksusel 67405:001:0016 kui 67405:001:0258 on osaliselt inventeeritud rahvuspargi kaitse-eesmärgiks seatud elupaigatüüp aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud (Natura kood 6510). Natura elupaigatüüpide levikualasid saab vaadata Maa- ja Ruumiameti looduskaitse kaardirakendusest, lülitades sisse kihid Natura 2000 alad, Natura elupaigad. Väljavõtte nimetatud kaardirakendusest on toodud joonisel 1.

Joonis 1. Väljavõtte Maa- ja Ruumiameti looduskaitse kaardirakendusest, kus on näidatud kaitstavate elupaigatüüpide levikualad, Helerohelisega on tähistatud niiduelupaigatüübid, sh elupaigatüüp aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud.

Ulukite lisa söödakohtade rajamisele nõusoleku andmisel lähtub Keskkonnaamet eelkõige kaitstava ala kaitsekorra eripärast ning elupaikade ja liikide soodsa seisundi säilitamise põhimõttest ning on hinnanud ka olukorda metssigade arvukuse ning sigade aafrika katkuga. **Kuna antud juhul on võimalik teha peibutussöötiskoht sigade aafrika katku tõkestamiseks väljapoole väärtuslikku niiduala, siis ei ole põhjendatud metssea peibutamine elupaigatüübil aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud, kus võib metssigade koondumine lisa söötiskohtade (sh peibutussöötiskohtade) ümbruses viia söödakoha piirkonnas liigikoosseisu tasakaalust välja, mõjutades negatiivselt ohustatud liikide, näiteks käpaliste ja maaspesitsevate lindude arvukust.**

Looduskaitse seaduse § 14 lõike 3 kohaselt võib kaitstava loodusobjekti valitseja sama paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevuste ja muude tegevuste, mis kaitse-eeskirja kohaselt vajavad kaitstava loodusobjekti valitseja nõusolekut, kooskõlastamisel kirjalikult seada

tingimusi, mille täitmisel tegevus ei kahjusta kaitstava loodusobjekti kaitse eesmärgi saavutamist või kaitstava loodusobjekti seisundit.

Keskkonnaamet annab nõusoleku metssigade peibutussöötmiskoha rajamiseks katastriüksusel 67405:001:0258 tingimusel, et söötmiskoht rajatakse väljapoole elupaigatüübi aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud levikuala ning vähemalt 30 meetri kaugusele sellest, et vältida elupaigatüübi ja sellega seotud liikide kahjustamist. Metssigade peibutussöötmisel tuleb kinni pidada Põllumajandus- ja Toiduameti 15.04.2024 otsusega nr 1.2-17/138 kehtestatud tingimustest.

Meeli Kesküla (looduskasutuse osakond)

Mirjam Vaan (looduskaitse planeerimise osakond)

22.03.2025